

הג"ר דניאל פרץ במשא

הג"ר אלעזר נידאם במשא

כולם אנשים צדיקים ותלמוד תורה כנגד כולם ביתר שאת כיד ה' הטובה עליהם, והדברים עתיקין בפילפולא חריפתא בש"ס ובכל הפוסקים, והמפורסמות אינן צריכות ראייה, וכל יודעיו יעידון יגידון שאין תורה כתורת מראכש", וכמעט עד היום כך. בתקופה האחרונה נודע הגאון האדיר המרפ"א רבינו רפאל אנקאוה זיע"א שר' יהודה צדקה העיד שהוא והרב עטיה התקשו בסוגיא בכתובות והביאו לו חידושי הרא"ם על הש"ס לר' רפאל אנקאוה ושם מצא את הפשט וידוע שהיה רבי עזרא מעיין בספרי הראשונים בלבד ומשראה זאת מאז לא זה ידו מחבב את ספריו של ר' רפאל.

בדור שלפניו היו שלושה גאוני הדור, בעל ויאמר יצחק הגה"ק רבי יצחק ק' ואליד ש אביר יעקב אביחצירא נסע מדרום מרוקו עד למחוז הספרדי בטיטואן כדי לפוגשו פא"פ ונועד עמו בד"ת כמה חדשים. הגה"ק רבי שאול אבן דנאן, והגה"ק רבי יעקב אבטאן.

המור דרור הנז' הגיע לאיזמיר, שהגאון רבינו חיים פאלאג'י העיד שבעיר איזמיר אין מבו שלא היתה בו ישיבה, וכשבא המור דרור מינוהו לראש ישיבה תיכף ומיד. ובעצם הספר מור דרור נכתב מפני שרבינו לא ידע את שפת המקום אלא מרוקאית וכיון שלא ידע את שפת הלאדינו ע"כ כתב את שיעוריו ע"ג לוח בעברית ומהעתקות יצא הספר מור דרור, וכל זה בשביל שנבין ולו במעט את גדלות רבותינו חכמי מרוקו שכל הנז' רק כטיפה מן הים ורבות סופר ויסופר ומי יכול לערער על מנהגיהם, המהרי"ק כותב "אין היום בזמננו (בדורו שקדם לזמן הב"י) חכם שיכול לבטל מנהג".

לפני י"ג שנים נכנסתי לרבינו הגר"ש משאש צוק"ל ושאלתיו מה אכן הגבול בשמירת המנהגים, האם יש מקום לבטל חלקן וכדו', השיבני זצ"ל: "איני יודע מה הינך שואלני, על איזה מנהג אני יכול לוותר?! איך אפשר לשנות, כשמגיע הקורא לעשרת הדיברות אני 'קופץ' ממקומי, איך אפשר לשבת..."

המתמיד שלא יצא מבית המדרש עד שבת...

משא הגאון הגדול רבי משה אליעזר עבדלחק שליט"א ראש ישיבת פתח הדביר סקר בדבריו אודות תלמידי החכמים המפורסמים ורבותינו שהיו מעיינים גדולים. הגאון רבי מרדכי עטיה זיע"א בעל מור דרור למד אצל הגה"ק רבי יצחק דלויה ורבי שלמה עמאר זיע"א. ספר זה (מור דרור), שמעתי שהיה נערץ עד מאוד הוא על מורנו הגאון רבי עזרא עטיה, כמו"כ ידוע בתקופתם על הגה"ק המפורסם רבי אברהם אזולאי זיע"ע, שמרנא האוה"ח הק' מעיד עליו שידע את כל מכמני התורה בנגלה ובנסתר, והיה קדוש ביותר. והכול בפשטות מופלגת, שהיו באים לפניו בבקשה לרפואה היה כותב על דף רגיל רפו"ש לפלוני וכך הוה. האוה"ח עצמו כותב שיש אצלו כמה קמיעות של ר' אברהם אזולאי, ושומר אותם ועושים פעולתם עד היום. הרב מור דרור הנז' מעיד בהקדמה על מראכש וז"ל: "עיר המהוללה עיר ואם בישראל בתורה וביראת שמים מרויקוס שקורים לה בלשון ישמעאל מראכש יע"א מגודלים מנעוריהם ביראת א'לדים שלמים וכן רבים בידי התורה מחזיקים, ידם רמה בעבודת האל בכח ואל,

והיראה זי"ע.

"ימים" אצל בעלי בתים

הגאון הרב ישראל כהן שליט"א, ראש מוסדות וכולל "מרבח תורה", הקדים בדבריו כי כל הסיפורים ששמענו מאבוה"ק במרוקו כ"ז נבע מתורתם העצומה ומסירות נפשם אליה, והיו מיוחדים בענווה ופשטות. הנה סיפר לי מו"ר אבי (הגה"צ רבי אליהו כהן שליט"א מייסד רשת הישיבות ותלמודי התורה בדרום מרוקו), שבצעירותו הלך מהלך ג' ימים ולילות ע"מ ללמוד בישיבה שבמקנאס, וכשהגיע אמרו לו שאין מקום בישיבה. מה עשה הרב בצר לו, ישן במשך כמה חודשים על ספסלי ביהמ"ד! זו מסירות נפש לתורה, ובכלל, בני הישיבה היו אוכלים "ימים" אצל בעלי בתים, ועוני ומחסור היו מנת חלקם, אבל הכול היה שווה בעיניהם בשביל לזכות לכתרה של תורה. בברכות (כ.) איתא א"ל רב פפא לרבא אמאי דורות הראשונים איתרחיש להו ניסא ואנו לא, א"ל רבא כיון שלהם היתה מסירות נפש ולנו אין. אם יש מסי"נ יש הכל, זוהי המעלה הגדולה שהיתה לאבותינו מצוקי ארץ. אם ברצוננו להצליח בחיי התורה שלנו חייבים מסירות נפש ללימוד התורה וקיום מצוותיה, וזה מה שנדרש מאיתנו. שמעתי סיפור מרגש על אישה א' במרוקו שלמדה כמה שנים ע"מ לקבל תעודת תואר מורה וכשנשארו לה ימים אחדים הייתה העליה לא"י, ואותה אישה צדקת ויתרה ללא היסוס על כל עמלה ע"מ שתוכל לחונן את אדמת א"י. זו הייתה מסירות נפשם, ועי"כ זכו לכל מדרגותיהם הגדולות.